

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrletja 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrletja 1 gold.; ako sadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 11. kimovca 1874.

List 37.

Koledar za naslednji teden.

Kimovec — September.

13. Nedelja XVI. po binkoštih. Evangelij: „Jezus ozdravi vodeničnega človeka“. (Luk. 14.) — Presveto ime Marije Device. (Odpustki do prihodnje nedelje.) — Sv. Notburga, dekla, je bila rojena v mesticu Ratenburgu na Tirolskem l. 1265. Njena pobožna mati jo je učila zgodaj moliti, pa tudi pridno delati. Fajmošter tega mestica so očetu klobučarju rekli: „Mojster, vi imate v svoji hčerki angelja, glejte, da se vam ne spridi“. Notburga je bila ponižna, krotka, vbogljava in usmiljena do ubozih. Ko je bila 18. leto spolnila, jo grajski vitez Henrik v Rotenburgu v službo prosi, naj bi v gradu gospodnila, ključke imela in pazila na posle ženskega spola, ker je njegova žena Guta že priletna in nadložna, sinaha Otilija, žena mladega Henrika, pa se za gospodinjstvo nič ne peča, ker zna le peti, plesati in se lišpati. Oče pelje hčer v grad, stari Henrik in Guta jo prijazno sprejemata, ter jo pred Otilijo in vso deržino postavita in zapovesta, da morajo ključarico vsi v gradu vbogati. Otilija in deržina jo gerdo gledajo, ker ne morejo prenašati, da bi naj mlajši dekla v gradu zapovedovala. Vsi z jastrobovimi očmi prežé, da bi nad njo kaj zapazili, in jo mladi gospej Otiliji tožili. Notburga pa z razumnim ukazovanjem, s krotko besedo, s postrežbo zlasti pri bolnikih, pri katerih je cele noči prečula, kmalo serca vse deržine pridobi, da jo vsi kakor svojo sestro ljubijo. Tudi je za njih dušni stan skerbela, da so vsi skupaj večerno molitev opravljali, zredoma k službi Božji hodili, in ob svojem času sv. zakramente prejemali. Dasi ravno jo je mlada gospa Otilija še zmerom pisano gledala, ker si je domišljevala, da Notburga nanjo pazi; je mogla vendar le spoznati, da tacega pridnega, pohlevnega in molčečega posla še ni imela v gradu.

Notburga je imela dovoljenje, vse ostanke od gosposke in deržinske mize ubogim podeliti. Božji blagoslov je bil v gradu, kjer je poprej šlo vse pod nič. Nastanejo pa dnevi britkosti, križev in težav, ki jih Notburga vsa vdana v voljo Božjo voljno prenaša: mati in oče ji umerjeta, kmalo po tem stari grajski Henrik in njegova žena Guta; Otilija ji vzame ključke, prepové skupno molitev, zapové ostanke gosposke in deržinske mize svinjam dajati; jo črni svojemu možu, da je hinavka in tatica, ker zapazila je, da je ubogim podelila to, kar je svojim lastnim ustam pritergala; poslednjič jo z dovoljenjem svojega moža spodi z grada. Vsi, zlasti ubogi in bolniki, po nji žalujejo. Notburga dobi službo pri kmetu, kjer je bila cerkva sv. Ruperta. S tem kmetom se pogodi, tri leta mu služiti, če ji dovoli dela-

pust predprazniki ob Marijnem zvonjenji, da bo mogla hoditi molit v cerkvo.

Otilija med tem nevarno zboli; Notburga hiti k nji, ji streže, in jo za smert pripravlja. Vsa skesana umerje Otilija l. 1290. Henrik bi bil prav rad Notburgo v gradu obdržal, ona pa reče, da zdaj tu ne more biti, ker je kmetu obljubila tri leta služiti; po tem pa rada pride, če jo bo še imeti hotel. Notburga je pri kmetu neko saboto z žnjicami na polji, zvon zvečer zapoje, vsi molijo angeljevo čiščenje, Notburga se domu spravlja, kmet pa ji reče: „Necoj moreš svoje molitve opustiti, reš mora požeta biti.“ Notburga ga opomni njegove obljube in mu reče: „Bog bodi najin sodnik! če moj serp v zraku obvisi, bote iz tega spoznali voljo Božjo, da moram predpraznik z molitvijo posvečevati; če pa serp na zemljo pade, bom iz tega spoznala, da delo Bogu bolj odpade kakor moja molitev, in se ne bom brcnila še dalje delati.“ Kmet v to kaj rad dovoli, ker si misli: „Moja je že dobljena“. Pa serp obvisi v zraku. Vse je bilo groza, in molijo Gospoda. Notburga stegne roko, in serp se spusti v nje.

Ta čas, ko Notburga pri kmetu služi, gre v gradu vse pod nič. Henrikov brat Sigfrid pride na Tirolsko s parsko vojsko, ktera gradove ropa. Notburga moli, in Tirolci premagajo parsko vojsko. Notburga se verne v Henrikov grad, in z njo tudi Božji blagoslov. Notburga obljubi Henrik v gradu služiti z pegojo, da naj se s svojim bratom spravi. Henrik se oženi s pobožno devico Margareto, in ob tej priliki se spravi s svojim bratom. Notburga je bila 18 let, do svoje smerti, v gradu ključarica in oskerbnica ubozih. V Gospodu je zaspala v svojem 48. letu 1313. Žalost je bila velika. V cerkvi sv. Ruperta je bila pokopana. Ljudstvo jo je neprenehoma častilo kot svetnico. Papež Pij IX. so to čiščenje poterdili, ter so jo svetnikom prišteli l. 1862.

Vodilo. „Pridno delaj in pridno móli, križe in težave pa voljno prenašaj.“ —

Sv. Filip spr., oče sv. Evgenije; ss. Makrobij in Julijan spr.; sv. Evlogij šk. spoz.; sv. Amat šk. in sv. Amat maš. spoz.

14. Ponedeljek. Povišanje sv. Križa. Kózroa, perzijski kralj, je bil s svojo vojsko v Palestino pribrumel, se Jeruzalema polastil, veliko tisočev kristjanov pomoril in Gospodov križ, ki ga je bila sv. Helena na gori Kalvariji postavila, seboj v Perzijo vzel. Cesar Heraklij se je neprenehoma postil, in Boga pomoči prosil, da bi premagal kralja, ki mu po nobeni ceni ne dá miru. Heraklij premaga perzijsko armado, Kózroa in njegov mlajši sin ubežita, stareji sin Siroa si sprosi od Heraklija kraljestvo in mir. Perva pogoja miru je bila, da Perzijani nazaj dajo križ Gospodov, ki so ga

14 lét v posesti imeli. Cesar hoče z naj večí slovesnostjo nesti križ na svojih ramah po tistem potu, po katerem ga je nesel naš Zveličar. V sprelepi, z zlatom prepreženi in z biseri ozališani obleki sv. križ prinese k vratam, ki derže na Kalvarijo, ne more pa se več z mesta premakniti, nevidna moč ga zaderžuje. Cesar in vsi pričujoči se zavzamejo. Caharija, jeruzalemski škof, se obrne k cesarju, rekoč: „Glej, o cesar! ko v tej prezali obleki neseš križ, kaj malo posnemaš uboštvo in ponižnost Jezusa Kristusa“. Na te besede odloži cesar zalo oblačilo, in obleče svojo vsakdanjo obleko, sezuje čevlje, in po tem prav lahko nese križ na Kalvarijo, in ga postavi na tisti kraj, kjer so ga bili Perzijani ugrabili in odneali. Katoliška cerkev spominj tega povišanja sv. križa vsako leto ta dan obhaja.

Glej, o kristjan, kristjana! ti kaj malo posnemaš uboštvo in ponižnost svojega Rešenika Jezusa Kristusa, če se nečimerno lišpaš in oblačiš. — „Mene pa Bog vari, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa.“ (Gal. 6, 14.) —

Sv. Kornelij pap. spr.; sv. Ciprijan šk. spr., nijun praznik se 16. kim. obhaja; sv. Matêrn šk., učenec sv. Petra apost.

15. Torek. Sv. Nikomed mašnik sprič. Ko je bil cesar Domicijan kristjane preganjati in moriti ukazal, so osleduhi tudi mašnika Nikomeda popadli, in v ječo peljali, zato ker je bil pokopal sveto devico Felikulo, katero je bil poglavar Flak umoriti zapovedal zavoljo spoznavanja keršanske vere. Nikomed je bil peljan pred podobe malikov, kjer mu zapovedó, naj jim daruje. Sveti mašnik pa jim odgovori: „Jaz darujem le samo Bogú vsegamogočnemu, ki v nebesih kraljuje“. Na to je bil z biči, na koncih s svinjcem okovanimi, do smerti bičan in v reko Tiberio veržen. Just, Nikomedov klerik (duhovski strežej), ga skerbno poiše, in častito pokoplje.

Pokopovanje merličev je Bogú dopadljivo dobro delo. Angelj Rafael reče Tobiju: Kar si s solzami mólil, in si mertve pokopaval, si kosilo opušal, in si mertve po dnevu v svoji hiši skrival, po noči pa pokopaval, sem jaz tvojo molitev pred Gospoda nšil. (Tob. 12, 12.) —

Sv. Valerijan sprič.; sv. Melitina sprič.; sv. Albin šk. spoz.; sv. Evtropija vdova.

16. Sreda kvaterná; post. — Ss. Kornelij in Ciprijan sprič. Sv. Kornelij Rimljan, papež, je ob času cesarjev Gala in Voluzijana vladal sveto cerkev. Cesarja zvesta, da Kornelij malikovavce k keršanski veri spreobrača, in ga iz Rima v Afriko preženeta, kjer ga je sveti Ciprijan, kartaginski škof, s svojimi listi tolažil. Ko se svetnika v sveti veri poterujeta, to cesarja močno grabi, toraj ga zopet v Rim pokliče, kjer je bil grozovitno bičan, in po tem pred malika Marta vlečen, naj bi mu daroval. Kornelij se močno zagrozi nad tako in toliko hudobijo. Poslednjič je bil ob glavo djan 14. kim. Gespa Lucina ga s pomočjo klerikov pokoplje.

Sv. Ciprijan, Afrikanec, je bil slaven učenik govornosti v Kartagini. Sveti Cecilij, mašnik, ga je bil spreobrniti k keršanski veri. Iz ljubezni in hvaležnosti do tega svojega učenika si je Ciprijan pri svetem kerstu privzel njegovo ime „Cecilij“. Cicilij Ciprijan je razdelil ubogim vse svoje premoženje. Zavoljo gorečnosti, s katero je razširjal in zagovarjal sveto vero v Kristusa, je bil mašnik posvečen, po tem pa tudi kmalo škof l. 249. Po besedah sv. Gregorija Nazijanca je bil Ciprijan goreč učenik, svetovavec, tolažnik, pomočnik, oče ljudstva, rešenik nedolžnosti, lepota škofovske službe. — Njegova učenost, gorečnost in skerb za pravo vero in keršansko

življenje razodevajo vse njegove pisma. Ciprijan je bil pod cesarjem Valerijanom 14. kim. l. 258 ob glavo djan, ker ni hotel darovati malikom.

Sv. Ciprijan je pisal srenjam, ki so bile zastran vere v razporu, memo družega te-le besede, ki naj tudi nam veljajo: „Le en Bog je in en Kristus, ena cerkev in en po Gospodovi besedi na skalo vterjeni včivni stol (papež v Rimu). Kakor pred kugo bežite pred tacimi ljudmi (ki vas v veri motijo in zapeljujejo), slepi vodniki slepcev so, in zato se s svojimi tovarši v pogubljenje prekucnejo.“ —

Sv. Evfemija devica sprič.; sv. Lucija gospá in Geminijan sprič.; sv. Edita devica kraljeva hči.

10. Četertek. Sv. Hildegarda, devica, nuna opatinja, je bila v 11. stoletji doma na Nemškem. Bila je hči grofovskih, pobožnih staršev, ki so jo že ob njenem rojstvu Bogú v službo namenili. Bog ji je posebne darove dodelil. Deklica pri treh letih je vidila čudovite reči, katere je v svoji otroški priprostosti drugim pripovedovala, ker je mislila, da jih tudi oni vidijo. Ko je pa zvedila, da jih ne vidijo, jih ni nič več pripovedovala. Po spolnjenem 8. letu so jo starši dali v poduk in izrejo v samostan opatinji Juti, očetovi sestri, ki jo je vadila v ponižnosti in zatajevanji. Bila je od Boga posebno pomilostena.

Dasiravno ni znala latinskega jezika, je vender vse psalme in vse sveto pismo starega in novega zakona umela. Več lét je bila s Kristusom svojim ženinom v vednim pogovoru, pa tega iz ponižnosti ni nikomur razodela. Glas je slišala, naj vse, kar bo posihmal vidila, popiše. Ponižna devica pa le odlašá svoje vide popisovati, njena boječa ponižnost ji brani. V hudi bolezni razodene vse to svojemu spovedniku; spovednik, pobožen in v Božjih potih zveden mož, ji zapové, da mora glasu svojega Ženina pokorna biti, ter vse nebeške prikazni popisovati. Hildegarda vzame peró v roko, in zdajci je bila popolnoma ozdravljena. Papež Evgenij III v Treviru zbranim škofom (1147) njene spise preberejo, in vsi jih kot Božje razodenje poterdijo. Papež sveti devici pišejo, da naj še dalje svoje vide popisuje; pa jo tudi opominjajo, da naj vedno ostane ponižna dekla Gospodova. Njeno sveto življenje privabi toliko devic v ta samostan, da nimajo prostora. Hildegarda vstanovi nov samostan na Šent-Ruperški gori blizo Moguncije (Majna), kjer je bila opatinja do svoje smerti. Štirje papeži, dva cesarja, nadškofi in škofi ji dopisujejo, ter dobrega sveta pri nji išejo, in se ji v molitev priporočajo. Bog ji je tudi dar čudežev podelil. Hildegarda je v Gospodu zaspala v 81. l. svoje starosti 17. kim. 1179. Ob njeni smerti ste se naredile dve široki in dolgi maverci, ki ste se nad samostanom križale; tam, kjer ste se križale, je bil svetel križ, od katerega so se svetli žarki na samostan spušali, in vso goro razsvetljevali.

Vodilo sv. Hildegarde: Kolikor več darov si od Boga prejel, toliko bolj moraš ponižen biti. —

Sv. Justin maš. spr.; sv. Flocel, deček spr.; sv. Peter Arbues spr.; sv. Kolumba dev. spr.

18. Petek kvaterni; post. — Sv. Tomaž Vilanovljan, škof spoz., v Vilanovi na Španjskem rojen l. 1488. Bil je sin kaj ubozih miloserčnih in dobrotljivih staršev. Miloserčnost do ubozih je deček Tomaž po svojih starših podedoval: večkrat je prišel iz šole brez plajška — suknice — zavratne rute in čevljev, pa teče k materi, rekoč: „Ljuba mamica! nikar me ne karajte; videl sem ubozega dečka, pa sem mu to ali uno dal, ker tega ni imel“. Mati mu pregleda in hvali Boga, da ji je dal toliko usmiljenega sinu. Kadar je bil Tomaž 16. leto spolnil, ga starši pošljejo na visoko šolo v Alkalo, kjer je bil vsim študentom zgled neutrudljive

pridnosti in pobožnega življenja. Po doveršenih šolah je bil doktor in profesor na visoki šoli v mestu Alkali, po tem pa je bil poklican na slovečo visoko šolo v Salamanko. V svojem 30. letu je stopil v red sv. Avguščina 21. listopada 1516. Naslednje leto je naredil samostanske obljube, bilo je ravno tisto leto, ko je avguštinski mnih Luter Martin prelomil samostanske obljube. Tomaž je bil redu in cerkvi Božji nadomestek nesrečnega, brezbožnega odpadnika. Bil je navdušen pridigar, da bi si bil človek lahko mislil, kak apostelj je od smerti vstal, ali angelj z nebés prišel. Z gorečo besedo in sprošeno gnado Božjo je tudi naj terši serca mečil in na pot pokore spravljaj. Cesar Karol V si ga je bil izvolil dvornega pridigarja in ga je tako spoštoval, da mu ni mogel nobene prošnje odreči. Tomaž ko samostanski prednik je svoje podložne z modrostjo, ljubeznijo, pa tudi z oostrostjo, če je bilo treba, vodil po potu samostanske popolnosti. Večkrat je temu ali unemu z bratovsko ljubeznijo rekel: „Zgubljen si, če té napake ne opustiš“. Dvakrat zvoljen provincijal je samostane skerbno obiskoval, in sem ter tje vtepane razvade in napake odpravljaj. Cesar Karol V ga izvoli nadškofa v Granadi, on pa prosi in prosi, da cesar odjenja, in ga pusti v samostanu. Pozneje je bil Tomaž po viši oblasti prisiljen sprejeti nadškofijstvo v Valenciji. Slavne in veličastne dela višega pastirja tukaj popisovati prostor ne dopuša, samo tega ne moremo zamolčati, da je pred svojo smertjo, ki jo je po Kristusovem razodenju 7 mescev previdil, vse svoje premoženje ubogim razdelil in na posojeni postelji je svoje sveto življenje sklenil v 68. l. svoje starosti 8. kim. 1555. Osem tisuč ubozih, ki so po svojem očetu plakali, je bilo naj veči lepota njegovega pogreba. Bog je svojega zvestega služabnika že v njegovem življenju, po tem pa tudi po njegovi smerti z mnogimi čudeži poveljal.

Vodilo sv. Tomaža: „Zgubljen si, če ne opustiš te napake“. — Vsaka napaka, bodi si tudi majhna, če je človek v sebi ne zatira, neprenehoma v njem raste in lahko postane strast, ki ga zapelje v velike pregrehe. —

Sv. Fereol spr.; ss. Sofija in Irene spr.; sv. Evmen šk. spoz.

19. Sabota kvaterna; post. — Ss. Januvarij, škof v Beneventu, in njegovi tovariši sprič. so ob času grozovitega cesarja Dioklecijan l. 305 dosegli mučeniško krono. Timotej, deželni poglavar v Kampaniji na Laškem, ukaže Januvarija vjeti, k sebi v Nolo pripeljati in po mnogih družih mukah v ognjeno peč vreči. Januvarij pa v sredi plamena hvali Boga kakor nekdanj trije mladenči starega zakona, in še las na glavi mu ni bil zgorel. Timotej ves serdit dá svetega škofa v ječo zapreti. Med tem pa sta bila tudi njegov dijakon Fest in njegov bralec (lektor) vjeta, s škofom vred v Puteolo vlečena in veržena v tisto ječo, v kateri so bili zaperti dijakon Sosij, dijakon Prokul, in še dva druga deželskega stanú, namreč Evtih in Akucij. Ko Januvarij jetnike ugleda, reče: „Hvaljen bodi Gospod, ki me je lesem pripeljal, da ni pastir brez ovce, in ne ovce brez pastirja“. Na Timotejevo povelje so bili vsi peljani v ograjo, in tam so bile divje zverine v nje spušene; toda zveri kot jagnjeta njim k nogam pritečejo. Timotej ves zdívan ukaže svete spričevavce na morišče peljati, in jih ob glavo djati. Ko jih pa na morišče peljejo, Timotej oslepi, in zapové, naj se vsi vernejo. Tudi ljudstvo se verne. Kadar Timotej čuti, da so k smerti obsojeni blizo njega, na vse gerlo vpije: „O Januvarij, prosi svojega Boga, da zopet vidim!“ Januvarij povzdigne oči v nebo in moli; Timotej spet spregleda. To čudo ljudje vidijo in 5000 malikovavcev se spreoberne. Timotej pa pri vsem tem terdovraten ostane, tudi toliko čudežna do-

brota ga ni omečila; še bolj serdit postane, in ukaže vse ob glavo djati. Truplo sv. škofa je bilo v Benevent preneseno, pozneje pa v Neapol. Glava in v steklenici sterjena kri sv. Januvarija se ob posebnih slovesnostih na altar postavljate ljudstvu v počaševanje: čudovito pa je to, da se sterjena kri naglo raztopi in začne vreti, če se sklénica glave dotakne, če se pa od nje odmakne, se zopet sterdi. In tako se godi pričo tisuč in tisuč ljudi vsako leto neprenehoma.

Zaslepljenemu, hudobnemu Timoteju se enaki terdovratni grešniki, ki jih Bog po mnogih stiskah k sebi kliče, pa tudi z mnogimi dobrotami obkłada; vender nočejo poslušati njegovega glasú, in dobrote jih ne omečijo; so pač torej sami krivi svojega pogubljenja. —

Ss. Nil, Pelej in Elija šk. sprič.; sv. Pompoza devica sprič.; sv. Evstohij škof spoz.; blažena Marija za „Pomoč“ (de Sokos), nje praznik se v naši škofiji obhaja 25. kim.

K spisu „zoper pijačevanje“.

(Dalje.)

2. Nadalje se izgovarjajo in pravijo: „Imamo družino in velikrat še druge delavce najete. Kadar se zjutraj zgodaj na delo mudí, je nar hitreje in z narmanjšimi stroški opravljeno, da jim damo žganja in kruha; ravno tako tudi za malico (ali južino).“

3. „Kadar je zapovedan post, precej zjutraj kosila ne kuhamo; družina in drugi delavci pa bočejo in morajo nekaj imeti! Tedaj jim damo žganja in kruha, in so zadovoljni, nam pa to narmanj prizadene.“

Na ta dvojni izgovor rečem: Pravim keršanskim gospodarjem in gospodinjam ne gre gledati le na to, kaj njim manj stroškov in truda prizadene, ampak tudi na to, kaj njih poslom in drugim delavcem bolje služi in vgaia. Ker je pa gotovo in spričano, da je žganje kot pijača za zdravje in življenje škodljivo, zato bi jim žganja nikakor ne imeli dajati, in to toliko manj, ker se ravno s tim marsikeri mladi ljudje žganja navadijo, kateri bi ga sicer ne bili pili. Dobri Bog je toliko vsakoverstnega sadja vstvaril, in ga vsako leto dá vsaj toliko, da si ga vsak kmetišk gospodar lahko veliko pripravi in nasuši, da ima skozi celo leto s kuhanim suhim sadjem za malico lahko dobro in zdravo jed in pijačo za družino — ne pa da bi ta Božji dar v strupeno žganje pomečkal in potratil. Zjutraj za predkosilce daj svojim ljudem namesto žganja raji mleka zavreti (s tem ne bo toliko zamude, tudi stroškov ne), ali še nekoliko kave vmès (ki je že povsod v navadi, če ti ni predraga), ali pa po zimi včasih vsakemu kozarec zavretega vina, ki je v mrazu prav krepcavna pijača (kar je tukaj pri nas že tudi med ljudstvom znano).

In če je tudi zapovedan post, pa imajo tvoji domači kako težko, trudapolno delo, ne boš grešil, če jim daš tudi kako gosto jed skuhati (da jim le žganja ne daješ); vsaj je sv. katoliška Cerkev dobra, previdna mati, ktera svojim otrokom v takih okoljainah rada spregleda. — Kadar se bodo domači in drugi delavci pri katerem gospodarji prepričali in skusili, da pri njem nihče po nobeni ceni žganja več ne dobi, se bodo tega navadili in ga za žganje potem tudi nič več nadlegovali ne bodo. Le prave stanovitnosti in nepremakljivosti je pri tem treba. Kaj prava značajnost in vestnost stori in premore, daje lep zgled gostilničar, ki je bil pred 30 leti na Jamniku proti Kropi na Gorenjskem. Preklinjevanja, kľafanja in družih nespodobnost on nikdar ni terpel pri hiši. Kdor se ni hotel pametno obnašati, pa ga je brez

prizanašanja iz hiše spravil. „Jez imam oštarijo le za potrebne, je rekel, in ne za razsajavce.“ Ko so to vsi vedili, so se potem tudi vselej pošteno obnašali. Imel je tisti mož vse skozi prav dobro, pošteno vino (kakor se zdaj zlasti na kmetih prav redko kje dobi). Ojstro pa je na to pazil, da se pri njem ni kdo upijal. Vsakemu odrašenemu moškemu ga je polč prisodil; več ga pa pri njem za noben denar ni dobil, naj bo kmet ali gospod. Slišal sem, da je včasih tudi kakšen gosposk človek k njemu prišel; in ko ga je polič spil, in mu je bilo vino všeč, si je ukazal drugi polič prinesiti. Mož pa mu reče: „Kadar bote spet prišli, ga bote spet dobili, za zdaj pa ne več; mojega vina ima en polič vsak človek dosti, kdor je Božji.“ Ko se je bil mož zlo postaral, je pa oštarijo pustil. Nekdanji fajmošter moj v Bohinju, ranjki gosp. Anton Porenta, poprej beneficijant v Kropi, ga je o priliki vprašal: Oče! zakaj ste pa oštarijo pustili, ko je pri vas vse tako pošteno bilo? In mož mu je odgovoril: „Vidijo, gospod! jez sem že star in sem tudi že malo oglušil, že ne slišim vsega, kaj v hiši govoré in med seboj imajo, pa jih tudi ne morem že več tako uganjati, kakor poprej; zakaj bi jez zdaj še to na vesti imel, ko mi bo treba umreti in Bogu odgovor dajati! Zato sem zdaj oštarijo pustil.“ Naj bi bilo veliko takih poštenih in vestnih gostilničarjev, potem bi bilo tudi veliko manj pijančevanja in spride med mladino! —

(Dalje sledi.)

Ogled po Slovenskem in dopist.

Iz Ljubljane. Po čem so liberalne laži? Prišla je (pri Kleinmayr-Bambergu) na dan neka liberalna pratika, ki se hoče v hiše vmuzniti pod imenom „Slovenska Pratika.“ Toda temu „pratiku“ je za „slovenstvo“ toliko mar, kolikor za lanski sneg. On ne želi Slovencev v resnici podučiti, ampak ljudem in zlasti kmetom možgane zmešati. To iše doseči zlasti v dveh spisih: v enem nove verske postave nezmerno hvalisa, v drugem pa zoper darove za sv. Očeta rogovili. Ima tudi prismojene uganke: prva je „od hrasta in želoda“; neka druga skruni petek, in zopet druga smeši Elijevo vzetje v sv. raj. Iz tega vsak previdni vidi, kam pes taco moli. Da bodo vedili Slovenci varovati se čudne „pratike“, naj povemo, da v dveh omenjenih spiskih „slovenske pratike“ smo našli pri poverljajem pregledu veliko čez sto laži, zvijač in presukovanj resnice. Ni zdaj časa te reči tukaj pretresovati, povemo naj le kaj malega.

O „novih verskih postavah“ si je izmislil pogovor dveh kmetov, pa prav neumno. Gašper Jurju pripoveduje, da je bil nekak „gospod Anton v Lemenatu novih postav prav vesel“. Ta „Anton niso šli nič kaj radi v Lemenat“, ko so pa ta gospod Anton „nove postave preštudirali“, so precej dobili poklic za duhovski stan, nič več jim ni bilo žal, da niso šli študirat na Dunaj, — kajti „kruha bo zadosti imel“, „država ga bo varovala, zanj skerbela, ga vzdignila na višjo stopnjo“!... Kmetič, kaj ti praviš k takemu poklicu „Kleinmayr-Bambergovega gospoda Antona“ in njune „slovenske pratike“? Ali te ne bolé lasé?! — Lesičje prekanjena sicer, pa še bolj nespametna je ta-le zvijača v pogovoru: „Pa ti bom še drugo povedal, kar ti gospod kaplan niso povedali, ali pa so že pozabili. Njih Svetost papež Pij IX sam so s posebnim listom („breve“ ga imenujejo) od 5. novembra leta 1855 opomnili avstrijske škofe, da naj cerkvene službe delé le takim možem, kateri so vladi všeč iz političnega ozira“. No, tu se je pa pisavec skazal pravega „pratkarja“. On je

brez dvoma eden tistih, kteremu je bil „konkordat“ in pa čas konkordata naj več „mračnjaštvo“; zdaj pa v zadregi gre in za svoje laži „konkordat“ na pomoč kliče! Ne gospod kaplan, ampak „pratkar“ je pozabil, da ob času konkordata so bile druge deželske postave, ki cerkvi niso bile nasprotne in takrat so Pij IX v oziru na Cerkvi prijazne postave lahko imenovane besede rekli; pozabil čisto pa je „pratkar“, kaj so papež takrat rekli, ko so bile Cerkvi nasprotne postave dane, pa ko je bil konkordat odpravljen!

Menda je to dosti za zdaj, da vsak umni spozná, kakošen „lisec“ je „slovenski“ pratkar. Še veliko bolj čudno je otrobe vezal o „šempeterskem penezu“, kar bomo o drugi priliki pojasnili. Bralcem se bodo lasje ježili, ko jim bomo razgernili pošastne laži njegove o Rimu.

V Ptuj na Štajerskem se ima kmalo zidati deželna hiša za bolehe in motere ljudi. Stroški bodo znašali 80,000 gl. — Kolika dobrota bi bila taka moternica za Ljubljano, ker cele „regimente“ starih in na pol onemoglih revežev zlasti o ponedeljkih in petkih po mestu „vandra“. Toda v Ljubljani se ne napravi nič, če je za kako napravo tudi že na kupe denara, kakor za tisto „ubožnico“! S kakošno vestjo morejo vender zadevni gospodje na dolge leta v kot potiskati tako potrebno napravo? V telesnem in dušnem oziru bi bilo s tako napravo človeštvu neizrečeno pomagano, ako bi se modro ustanovila in vodila. Pomagano bi bilo tudi delavcem in obertnikom, ako bi se delo naklonilo domačim ljudem in ne tam kje na Kitajskem, da še te merve prihranjenega ne dobé domači potrebni delavci in rokodelci.

V Gorici, 8. sept. Lahko rečem, da zdaj Gorica moli. Njeni prebivalci, posebno ženski spol, se odlikujejo v vsem, kar je v dotiki z očitnim spoznavanjem sv. vere. Ravno danes so končale gospé svoje duhovne vaje s splošnim sv. obhajilom v nunske cerkvi; terpele so devet dni, gotovo v velik dušni prid dotičnim, pa tudi družinam, ker več ko resnično je, da dobra mati ali gospodinja je neprecenljiv zaklad za hišo. — Ta teden se začnejo druge duhovne vaje za „Marijine hčeri“ (figlie di Maria), vodil jih bo prof. morale dr. Valussi v hiši z očitno kapelo grofinje Coronini-eve na gradu. Kakor slišim, prišlo bo tudi več odličnih gospej in gospodin iz Tersta.

14. t. m. pa začnejo duhovne vaje za duhovne v bogoslovskem semenišči. Kar sem zadnjikrat omenil, da bi namreč visoko čislani in spoštovani gosp. prof. Kociančič te vaje vodil, se ne bo zgodilo; povabljen je P. Tit Vaccari, jezuit iz Dalmacije, kterega močno hvalijo. Sliši se, da se bo mnogo duhovšine teh vaj vdeležilo. Na zadnje imajo še duhovne vaje šolske sestre, ktere bo vodil njih duhovni oče prof. Kociančič. Iz tega smem toraj po pravici terdit, da Gorica moli.

Šolsko leto je bilo 29. pr. m. s slovesno mašo končano. Vdeležila se je službe Božje gimnazija, realka, pripravljavnica itd. z dotičnimi učitelji v prav obilnem številu. Pri tej priložnosti ne morem zamolčati, da je lepo petje latinske maše, ktero je služil mons. dr. Castellani, močno povzdignilo to svečanost. To omenim samo zavoljo tega, ker v Gorici bi skoraj prej belo vrano vidil, kakor pa lepo petje pri sv. maši slišal. Zadnji čas je, da se necerkveno, časih tudi teatralično petje z dostojnim veličastnim nadomesti. Kar se cerkvene petja tiče, ste pač v Ljubljani veliko na boljsem. Očitno grajo zasluži razvada, da se nikdar pri velikih mašah ne graduale in ne ofertorij ne poje, razun kadar orkester svira. Upajmo, da se to na boljše oberne, sej navadno je treba le dobre volje in marsikaj se doseže. — Tukajšna realka je zgubila po kratki bolezni svojega

vodja gosp. Ferd. Gatti-a; čislán je bil od vsih, to je pokazal tudi njegov pogreb. Tudi gimnazija je nenadoma zgubila vodja Schaffenhauer-ja. Kar čez noč je bil djan v pokoj, res z visokim priznanjem, ali gimnazija in šolska mladina vendar zgubi vernega in poštenega moža, ki se ne dá lahko nadomestiti, in jaz dvomim, da ga bo njegov naslednik dr. Zindler, ki deželni jezikov še zmožen ni, nadomestiti zamogel. Vlada pač zastonj teži na germaniziranje. Goriška ostane vkljub nemškemu vodju, nemški dekliški šoli in vsemu nemčevanju dve tretjini slovenska in ena tretinja laška.

Iz Rima 28. avgusta. Kolikor le moremo, obiskujemo tu kraje za kerščansko vero in zgodovino tako znamenite. Pred leti sem videl v zbirki slavnega našega rastlinoslovca Val. Plemelj-a cvetic, ki mu jih je pošiljal prijatelj njegov, naš Ignacij Knoblehar (Abuna Soliman), s svojega potovanja po Laškem. Razveseljen mi je kazal prijazni mož te Knobleharjeve cvetice. Spominja se Knobleharjevih botaniških rastlin sem utergal tudi jaz nektero cvetico na tukajšnjih tléh ter jo hočem ob priliki donesti botaniku našemu. Upam, da bo radovoljno sprejel rastlinskih spominkov od cerkve sv. Petra na Vatikanu; sv. Pavla zunaj mesta; sv. Janeza v Lateranu; iz Koloseja, kjer je tekla toliko mučnikov kri; s slavoloka Titovega in Kovštantina Velikega; od katakomb sv. Kalista; od znamenite cerkvice „Domine, quo vadis“; od Karakalovih kopališč in mogoče še od drugod.

— 31. avgusta. Bili smo danes v Kalistovih katakombah. Koga, ki je bral kedaj Wiseman-ovo „Fabiolo“ beseda „katakomba“ milo ne gane! Ob starorimljanski Apiški cesti je to Kalistovo pokopališče prvih kristjanov in iz nekega nograda je vanje vhod. Ravno v ta oddelek katakomb je posebno veliko papežev zatekalo se ob nemirnih časih kerščevati in obhajati presv. daritev; tu so ti najvišji učeniški s prepričavno besedo prve kristjani pripravljali za mučeništvo. Papež Sikst je obglavljen bil prav v Kalistovih katakombah. Tu je počivalo telo mladenškega junaka Tarzicija, kterega so Gospodovo telo kristjanom na domove donašajočega kamenjali ter ubili vojaki. Tu je bil pokopan mučenik sv. Boštijan in toliko češčena junakinja Cecilija. Veliko stotin mučnikov je bilo zagrebenih samo v Kalistovih katakombah. To je sveta zemlja, misli si potnik stopajoč z lučjo v roki po teh podzemeljskih rovih; to častita zemlja, kjer je tekla sv. kri in kjer so počivale svete trupla tolikih in takih mučnikov.

— 1. septembra. Terditi se smé, da laška mesta sploh s svojimi umetniškimi zbirkami očarajo človeka; naj si bodo že Benedke, ali Bolonija, ali lepa Florenca. V večnem Rimu pa potnik še le prav ostermuje ogle-dovaje umotvore slikarjev in kiparjev, ki so božanstveno roko umevali posnemati tako derzovito, Stvarnika v prelepah delih njegovih.

Če se pa potnik v Rimu smé bližati celo vidnemu poglavarju Jezusove cerkve, je to pač srečen trenutek njegovega življenja. In danes nam je bil tak vesel dan. Bili smo namreč pred svetim očetom, Pijem IX.

Pij IX, starček, je za svoje leta še zelo čverst mož, očesa ni prav črnega, ampak le začrnelo-žarečega, čela visocega, prijazne bele barve v obrazu. Vedno smehljajoč se je Pij in nenavadno veselostnega vedenja. Pija ne pozabi lahko, kdor ga je videl enkrat.

Iz Jeruzalema. (Konec.) Za novo železnico od Jaffe do tod (do Jeruzalema) se neprenehoma dela; nestanovitnost felahskih (kmetiških) delavcev, ki jih z železjem in vojaki k delu silijo, delo zadržuje. — Vročina je dosegla prav visoko stopinjo, — noči so hudo merzle. Veliki ferčeči mravljinici, ki hudo pikajo, nas nadlegajo.

— Od 6. do 13. jul. je repata zvezda z dolgo ognjeno rudečo metlo bila na našem obnebju. — Nekteri patri so prinesli naznanilo, da na otoku Cipru je nekaj oséb umerlo za pravo kugo. Barke od tam imajo torej karanteno (ne smejo ljudje in roba precej na suho). — 14. jul. se je v frančiškanski cerkvi obhajala 600letnica sv. Bonaventura. Samostan je bil po vsih mostovžih ozaljšán s pregrinjali, cvetličjem, venci, znamuji. Tri dni je terpelo praznovanje, in vsak večer je sijalo s kuple znamenje zmage, razsvetljeni sv. Križ, in pod njim zemljekrog. Tisučeri, ki sicer pred njim beže, ki ga nočejo viditi, so ga vidili! Na vse hribe, na vse ceste so vidili veličansko znamenje našega odrešenja, rudečkasto svetli Križ skoz tri noči. Tri noči je bila razsvitljava, rakete naj lepših podob so kviško švigale.

Človek tukaj je sprejét (od nekih ljudi) z veliko priljudnostjo, berž pa ko slišijo določno stanovitnost, da je Jezus Bog, so ti oni žolčnati očitni sovražniki. Oh, pri nas je zmiraj več vojske; zmeraj moramo odjenjevati, pa nikoli za dlako ne v naši sv. veri. Arabski kristjanje tukaj so mlačni, pravih, stano vitnih kristjanov je dobiti le med vseljenimi Libanonci.

Jeseni pride v Jeruzalem 150 družin iz Virtemberg, ki so si prostora nakupili ob poti med Jeruzalemom in Betlehemom, templovci. Dva dni je, kar je enemu prvih krivoverskih duhovnov umerla 20letna hči za legarjem. Pokopana je bila čez 3 ure na protestanškem pokopališu. (Žavolj kužne nevarnosti morajo merlice berž pokopovati.) Šest móž ji je pridigalo zaporedoma. Pervi je bil oče in je rekel: „Ta-le stvar je moj otrok, jest pa sem mašnik Božji (kaj še neki?), in obljubim vam po Jezusovi besedi (kteri neki?) dvé vstajenji! Ti moj otrok vstani k prvemu vstajenju, živi 1000 lét tako čisto, kakor teh 20 lét v Virtembergu in v Jeruzalemu. Potem umri druge smerti in vstani k drugemu vstajenju k večnemu življenju. Drugi pridigar, stolarsk mojster, je hvalil njene čednosti; tretji, njen ženin, neki učitelj, je vošil 1000 lét ob enem živeti o njenem prvem vstajenju; — četerti, krojašk mojster, je pridigal od dobrega življenja v prvih 1000 letih, ki bodo kmali prišle, ker je čas blizo (se vé, da!). Petega niso poznali. Šesti, kerčmar, jo je hvalil in obetal večno življenje. Čez dvé uri so terpele pridige.

En angelček je v nebesih! Mali Peter. Umrl je 11. jul. v god sv. Pija, ob 3 zjutraj. 3. jul., popoldne ob 3 so prinesli turkinjo z malim fantičem vred v našo hišico, ker v bolnišnicah ni bilo nič več prostora; 4. jul. je skrivaj prejel kerst za silo pod sv. brambo „Petra, Frančiška Ksav.“... Žena je imela legar, pozneje se je ozdravila. Po smerti otrokovi se je turkinji (materi) sanjalo, da je deček nezmerno lep prišel k nji; vzela ga je v naročje; zaklicala pa je imenitna gospá, in ko bi trenil teče otrok k nji. Turkinja zavpije: pusti mi mojega Hasana! Gospa pa je rekla: ne smém ti ga delj pustiti, ker je naš, — pa je zginila z njim. Bila je gospa velika, bogata, lepa, da nikoli tega.

Marsikaj o cerkveni umetnosti.

Od perte pisma.

XIII.

Dragi moj!

Ali se še spominjaš, kako je v J. nekdo, ki ima nekoliko čez „žnidarsko vago“, hotel levitirati, pa ni mogel zlesti v dalmatiko — tako majhne in ozke se bile levitovske oblačila! Da! Zares smo z vednim kraj-

šanjem in prirezovanjem tako daleč prišli, da smo imeli skoraj le smešne pokveke namesto nekdanjih častitljivo-velikih cerkvenih oblačil. Še le naj novejši čas je začel vstanovljati tudi v tem oddelku cerkvene umetnosti boljši okus. Ker sem omenil dalmatiko, reciva danes katero o levitovskih oblačilih.

Oblučili, ki ji pri slovesni Božji službi nosita dijakon in subdijakon, ste dandanes po blagu, lepotečji in obliki popolnoma enaki. Nekdaj ni bilo tako. Do 17. stoletja sta se razločevala veliki in mali levit tudi po obleki, ki sta jo nosila med Božjo službo.

Za časa Gregorija Vel. imel je subdijakon pri cerkvenih opravilih le samo albo in pas (cingulum); še le pozneje dobil je tako imenovano „tunica stricta“ in pa Sudarium. Ta „tunica stricta“ bila je skoraj do tal segajoče oblačilo, pa bolj ozko in imela je dolge rokave. Obleka stegnjena kazala je podobo sv. križa. Blaga ni bila posebno dragocenega, ker še le 13. stol. so začeli levitovske oblačila narejati iz ravno tacega blaga kot mašni plašč.

Dijakonovo oblačilo, dalmatika, bilo je daljši od subdijakonove tunicele, tudi širji in je tudi imelo dolge rokave, pa še širji kot tunika. Vstanovil je dalmatiko sv. papež Silvester pri dijakonih rimske cerkve. Od 6. stoletja naprej so jo začeli nositi tudi škofje pa dijakoni zunaj Rima. Perve čase levitovske oblačila še niso bile prerezane na stranéh, tudi rokavov niso imele prerezanjih. Še le v 14. stoletji so začeli rokave na spodnji strani prerezovati in strani od verha do tal in pa ločene dele s trakovi priterjevati.

Po določilu sv. Karola Borom. morajo stegnjene levitovske oblačila kazati podobo križa. Dalmatika naj ima široke, nič prerezane do perstov segajoče rokave in dolga mora biti vsaj še pol čevlja čez kolena. Ozališana naj je spredej in zadej s škerlatnimi progami in z zlatimi franžami. Tunicela pa naj bo malo ožji in krajši, naj ima ožji rokave — sicer pa naj bo ozališana kakor obleka dijakonova.

Razloček med dalmatiko in tunicelo je po naših deželah popolnoma zginil. Tudi imamo povsod rokave spodej prerezane, kar bi ne smelo biti — pa vse to naj bi bilo.

Da bi se le vsaj še res narejevali rokavi! Ali nekteri so jeli mesto rokavov le še prav kratke kose jako terdega blaga prišivati k ramam, kar nikakor ni okusno. Tudi pri levitovskih oblačilih velja: proč s terdo podlago! Dolge, široke pa mehke in gibčne naj bodo, da bodo obleki podobne. Tudi čopi zadej viseči naj ne bodo od sile veliki in privezani ali pripeti naj so vselej na sprednji strani ob vratu, da bodo vsaj kak namen imeli, namreč: s svojo težo čedno zapirati prerezo, ki je navadno zavolj ložjega oblačenja prav velika.

Da današnje pismo ne bo prekratko, pomeniva se še o nekkih manjših rečéh, ki jih tudi prištevamo paramentom. Najprej o velumu, s katerim pokrivamo kelih. Po določilih cerkvenih ima ta „velum calicis“ pokrivati kelih od vseh strani. Dokler kelih stoji v žagredu in ko ga nese mašnik k altarju, ima ta velum zadej popolnoma zakrivati kelih, sprednja stran pa naj bo nazaj čez burzo pripognjena. Med sv. mašo pa mora od začetka do darovanja in po zavživanji do konca maše velum popolnoma kriti kelih, tako da čez kelih razgorenjen seže do menze. To hoče Cerkev. Ali pa to dosežemo z velumi, kakor so navadno pri nas? Večidel so skoz in skoz premajhni. Spredej sežejo do tal, ali zadej in na stranéh navadno še do polovice ne pokrivajo keliha.

Velikost tega veluma naj bo po določilu sv. Karola Baromeja „ab omni parte cubito et uncis duodecim ac paulo amplius late patens“. Zastran blaga ukazuje

Cerkev, da mora biti svilnat. Missale Rom. pravi: „tegat calicem... velo serico“. Barve mora biti vselej tiste, kakor je mašni plašč in ob robéh naj je ozališan z zlatimi ali svilnatimi franžami. Blagoslovljen ni da bi moral biti — tudi ni treba, da bi imel spredej križ. Predragi! Glej pri tem velumu posebno na to, da bo iz prav tenkega svilnatega blaga in da tudi nikoli ne bo toliko lepotečja na njem, da bi postal terd, težko vpogljiv. Sej veš, kolika sitnost je z okornim, terdim velumom, ko ga je treba pripogniti čez burzo.

Časih se tudi premalo gleda na snažnost pri tih velumih. Po nerodnem pokladanji pod svečnike se časih voska na-nj nakaplje. Ako to zapaziš, glej, da se osnaži. Če že ne moreš imeti vsega dragocenega, naj bo vsaj snažno!

(Konec tega oddelka nasl.)

Memento mori!

Misli na smert!

V jutra zori — glej! utrinja
Človek nežna se cvetlica, —
Preden mrak zemljo zagrinja,
Lépa zvéne že glavica! —
Tužno-žalostni razdori
Kličejo: Memento mori!

Svitlo solnčice na nébi
Žito zóri, pomnožuje;
A nesreča vmés telébi,
Toča bije, vse posuje.
Al se vničeni prostori
Ne glasé: Memento mori?

Hrast košáti, sto lét stari,
Skor kljubuje času v gaju;
Se zablskne — strela vdari —
Košatenje vse je v kraju —
V zrak moleči suhi štori
Ti kričé: Memento mori!

Zdravo dete bóžka mati,
Kdo vé, kaj si domišluje —
Kaj bo še? — Pa angelj zlati
V smert zaspi — za vék miruje;
Mami potok solz odtvori,
Kličé ji: Memento mori!

Čverst mladeneč lic rudečih
Si obeta lét še mnogo;
Smert pa v sanjah mu cvetečih
V serce zasedi ostrogo, —
Pojemáje — v zadnjem bóri
Te učí: Memento mori!

Dekle ko cvetličje mlado,
Čisto milega pogleda,
Svetni up si dela rado; —
Al na enkrat žena bléda
Mahne s koso, — v njenem dvori
Pa šumi: Memento mori!

Milo milo zvonček poje,
Mašnik „z Bogom“ gre k bolniku,
Čudno gane serce tvoje,
Slovo daje svetnem' miku; —

Zvonček vabi te pokori,
Ko zvenči: Memento mori!

Na pokop nesó merliča,
So iztekli se mu dnovi,
V grob se déva červov piča;
Zapušenih pa glasovi —
Oh, prebritki so prizori! —
Se glasé: Memento mori!

Vse na zemlji je trohljivo,
Puhla je posvetna slava, —
V sebi zélo umerljivo
Nosi človek in narava, —
Vse stvari že v rani zori
Kličejo: Memento mori!

Le pri Jezusu nahaja
Se življenje stalno — srečno,
Tam več smertnega ni zmaja, —
Je veselje, — ki bo večno;
Potrudimo se tje gori,
Kjer ni več: Memento mori!

Radoslav.

Razgled po svetu.

Laško. V koliki zadregi je laško ministerstvo, kaže minister Minghetti, ki na vse svitke gre, da bi malo vrednega Sella zopet spravil v ministerstvo, in voljan mu je vse storiti, samo da ga pridobi. Ena skrajnih nesramnost je ta, naj Mak-Mahona pregovori, da iz Civita Vekie pokliče domu parnik „Orénoque“, ki se misli, da je tam papežu v pomoč, ter bi v kaki sili tudi sprejel sv. Očeta. „Unità“ našteva, kaj je Mak-Mahon že vse privolil Minghettu in Serranotu in sklepa z osoljenko: Morebiti v kratkem vidimo še to francosko znižanje (da Mak-Mahon „Orénaque-a“ domu pokliče), potem bo djanje dokončano in Mak-Mahonu le še ostanje podpisati pogodbo, po kateri se Francija, kakor svoje dni Polonija, razdeli v tri departimente: Italijanski ob Alpah, Nemški ob Renu, Španijolski ob Pirenejih.

Nemško. 2. kimovca je Nemčija obhajala spomin na bitvo pri Sedanu. Mogunški škof Ketteler je v paterstirskem listu pojasnil, da katoliški Cerkvi ne gre vdeleževati se te slovesnosti, ker obhajanje izvira le od ene stranke, ki se lažljivo štuli za zastopnico nemškega ljudstva in stoji na čelu vojske zoper keršanstvo in katoliško Cerkev. Ne more se vdeleževati, ker ravnokar so katoliško Nemčijo odgovorno storili za odpad nekega zbeganega človeka. Dovolj pa škof slovesno mašo kakor prošnjo, da bi Bog dodelil Nemčiji notranjo edinost, brez ktere je zunanja edinost zgolj videz!

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. Pri kapitelnu čast. oo. Frančiškanov okrajine sv. Križa 2. t. m. v Ljubljani so bile naslednje volitve:

Provincijal so zopet izvoljeni v. č. o. Friderik Hoenigman. Kustos v. č. o. Nemežijan Smoković. Definitorji č. oo.: Krizolog Greznik, Bernard Vovk, Jan. Evang. Žibrat, Bonaventura Sell. — Guardijani so izvoljeni č. oo.: Za Pazen Julij Bruner, za Samobor

Emilij Kraševic, za Jasko Gilbert Gravel. — Za vikarije č. oo.: V Kaunnik Placid Fabijani, v Pazen Serafin Bramberger, v Samobor Felicijan Matavž, v Klanjec Frančišk Kopitar, v Karlovec Grat Pfeifer. — Prestavljeni so č. oo.: V Ljubljano Teodor Zajic in Klemen Jelenec (poslednji za kurata v bolnišnici); na Tersat Teodat Šušteršič, v Gorico Bernardin Pelikan, v Novo mesto Hugolin Satner, v Pazen Adjut Benigar, v Samobor Kalasancij Margreitner, v Klaujec Ferdinand Premerl, v Nazaret Romuvald Jereb.

Preč. o. Salezij Volčič so se 5. t. m. zdravi vernili s svojega daljnega apostoljskega obiskovanja po Sedmo-graških frančiškanskih samostanih. Odšli so bili 5. majnika, tedaj je ravno 4 mesce terpelo popotovanje, s ktere ga so obljubili kaj več povedati po „Danici“.

Deželni zbor se prične 15. t. m., danes teden ob 11 po sv. maši, ki bode ob 10 v stoljni cerkvi. 15. okt. se neki ima dokončati. — Sliši se, da se bodo od več strani deželnemu zboru izročile prošnje v zadevah zemljiškega davka po novi cenzitvi. — Nemška stranka si je v ponedeljek izvolila dr. Schrey-a za poslanca ljubljanskega mesta.

Za orglavsko šolo se čedalje več mladenčev oglašuje; da bi se le dekanije in duhovnije za pomočke oglašile! Odbor ne bo kriv, ako tolikanj potrebne naprave ne bo na dan.

Za pogorelce Verhniške smo 4. tega mesca poslali do takrat zbrane darove, namreč 89 gl.

Pri Vižmarjih nad Ljubljano je 8. t. m. ob 11 po noči neki Košenina iz Hotovelj ne vé se kako, prišel pod železnični vlak, ter so mu kolesa glavo odsekale.

Zlatopoljski farmani niso mogli zadovoljno živeti brez svojega duhovnega pastirja; zato so eni veliko upraševali, od kod jim pride pomoč in tolažba? Drugi pa so molili ter si prizadevali pri Bogu ga sprositi. Zdaj pa ko so ga 27. avgusta s častjo in velikim veseljem sprejeli v svojo duhovsko hišo, se pogosto glasi: Hvala Bogu in vsim tistim, kateri so kaj pripomogli, da smo jih prejeli!

Na Selih pri Šumberku, 4. sept. Od več strani sem naprošen, naj dam tiskati „Veliko slovensko mašo na čast ss. slovenskih apostelnov Cirila in Metoda“, ki sem jo sestavil za Contra-alt (tudi Tenor I) Tenor, Bariton, Bas in orglje, ktera je stavljena prav v cerkvenem duhu. Že marsikdo v cerkveni godbi znajden jo je pohvalil, tudi prevzvišeni goriški nadškof so jo, o birmi v Cirknem lansko leto peto, kot mojstersko delo pripoznali. Ta maša je za nove maše (primice) prav pripravna, ter ima to prednost, da je popolnoma cela „Gloria“, „Credo“ in drugo lepo v slovenskem jeziku brez izpuščenih besed in členov, ktera napaka se navadno nahaja po drugih skladbah. Kdor hoče to delo imeti, naj blagovoli podpisanemu naznaniti, in ako bo število naročnikov toliko, da se stroški izplačajo, dal bom to mašo tiskati.

A. Trepal, duhovni oskerbnik na Selih.
P. „St. Rochus“ na Dolenskem.

V Gorici je mnogočislani semeniški vodja gosp. dr. Hrašt hudo zbolel.

V Bosni Trapisti in usmiljene sestre delajo z veliko gorečnostjo in če bo tako reč napredovala, se bode narod s trapistovskim naukom in zgledi in s žolami usmiljenih sester kar nanagloma povzdignil. Kaj posebnega je, da so jim tudi turki čedalje bolj naklonjeni. Ravno zdaj je lepa prilika, da se utegne razširiti naprava usmiljenih sester v Banjaloki (ako bodo pomočki) s kosom verta in 3 sobami, pa še s stransko klanico za

kmetijsko robo, kjer bi se dala narediti ubožnica in bolnišnica. Dobí se to malo posestvo k večemu za 1200 gl., ker žena turškega vojaškega častnika, ki je posestnik, je prijazna usmiljenim sestram in privoši njim to posestvo. — Preč. o. prior Frančišk je šel te dni skoz Ljubljano na Francosko k obnovljenju volitev ali „kapitelnu“. Darovi za Bosno so bili ravno te dni poslani v Marijo-Zvezdo od prečastitega gospoda kanonika P. Urha.

Mnihov ni mogoče zatreti. Jud v rimskem časniku „Capitale“ se boji, da mnih, ki so iz kloštrov šli skoz vrata, bodo nazaj prišli skoz okna. Ravno to je spoznala laška zbornica, to priznava Garibaldi v svoji zadnji brošuri. „Unità“ le obžaluje, da „Capitale“ je toliko časa potrebovala, za prizadobljenje tega spoznanja. Pa kaj čete? Liberaluhi so enako prismojeni kakor njih mojster in „otac“ — satan. Ali ne vedó čisto dobro, da vsi zanikarježi so že od Kajna, Nabuhodonosarja, Iškarjota, Nerona, Julijana pobijali zastonj tudi Kristusovo Cerkev samo, z ravno tistim orožjem, z ravno tisto togoto, — pa vselej zastonj. Zato tudi pregovor o tacih, ki z glavo v steno butajo, pravi: „Tako je neumen kakor h!“ —

Tudi v rimsko Propagando boče laška vlada svoj grabljivci nos vtikati ter s premoženjem te naprave tako delati, kakor z unimi, ki so zgolj laške. Obsedeni mavtarji, ki išejo Cerkev in prestole prekucniti, ako bi bilo kdaj mogoče, so pač posebno togotni na Propagando, to napravo za omikanje vesoljnega sveta, ob enem pa svojo ostudno hinavšino razodevajo, ker govoré vedno o napredku in omiki, zraven tega po podirajo naprave za omiko. Poglej v to napravo. Prvega prosenca 1874 je Propaganda imela 142 semešnikov, mašnikov, dijakonov, subdijakonov ali zgolj klerikov trinajstih raznih obredov: latinskega, armenskega, čisto-gerškega, rumunskega, melhiškega, rutenskega, bulgarskega, čisto-sirskega, maroniškega, kaldejskega, malabarskega, koptiško-egiptovskega, abisinskega ali etijopskega. Po raznih narodovnostih in krajih je mladenčev: 30 angležev iz vel. Britanije in iz ameriških zedinjenih držav, 3 albanci, 3 belgijanci, 12 mezopotamcev, 3 egipčani, 2 epirca, 4 armenci, 5 carigrajcev, 2 holandovca, 2 avstralca, 3 danci, 5 nemcev, 6 pomorcev od Egejskega morja, 6 brežanov Jonskega morja, 2 švicarja, 3 tracijani, 1 nikomedijec, 1 abisinec, 22 dalmatinov, 3 iz nove Škocije, 4 libanci, 1 s predgorja Dobrega upanja, 1 z Nove zemlje, 20 iz naj daljšega Jutra. — Naj pové kdo, kaj je lepšega in znamenitišega od take naprave, ki obsega narode vesoljnega sveta? Ali ni divjak nad vsacega divjaka in rabelj človeštva, kdor iše razdreti tako imenitno sadnico keršanstva in omike za vesoljni svet? Zares, le sedanji rudečkarji in mavtarji so tacega razdjanja zmožni.

Iz Florence, 3. kim. č. g. J. Gnjezda ob kratkem naznanja, da 1. sept. so naši potniki po posredovanji mons. gosp. kanonika Ivana Černčiča imeli zaslišanje pri sv. Očetu. O tej priliki so Njih Svetost sprejeli undan omenjene darove, podali njim, njih rojakom itd. apostolski blagoslov. Ravno ta gospod jim je oskerbel tudi pristop v Vatikanski muzej. Zvečer 3. t. m. so se odpeljali v Genovo. Vse popotvanje se jim prav po želji verši. V kratkem bodo zopet domá.

Sicilski ognjenik Etna (Mongibello) je letos zopet oživel in iz treh žepen meče ogenj in žlindro iz sebe ter buči in se stresa, da je groza. K sreči se dozdej še ni zgodila nobena škoda. Vender pa Katanejci, ki so najbližej, bežijo od hriba. — „Unità“ pristavlja, kako

je bila Katanija že trikrat čisto razdjana od ognjene Etna. V eni tacih strahotah sta brata Amfinom in Anapij pozabila sama na-se, sta svoje lastne starše vzela na rame, da bi jih otela; bila sta pa zasačena od ognjenih nalivov in sta s starši vred konec storila v ognji. Zato je tema dobrima sinoma ondi spominek postavljen. Danes pa tudi ognjenik „rogovilstvo“ bruha svoj požiravni ogenj huje kakor kateri si bodi Mongibello (Etna). Naš sv. Oče v Vatikanu, polni lét, polni zaslug pa britkost, so naj bližej tege ognjobruha, ki je izročil 20. kim. 1870 pri rimskih vratih „Porta Pia“ (kjer so bili sovražniki mestni zid prestrelili). Mi, duhovni otroci Pija IX, pa ga moramo v nekakem pomenu na rame vzeti in pomagati rešiti iz ognja, ki ga obdaja, s tim, da se potegnemo zanj zoper sovražnike, da se ne pajdašimo z njegovimi sovražniki, da odbijamo gerde časnike (in Kleinmayer-Bambergove „Pratike“), ki ga obrekujejo; da ga spoštujemo pred vsim svetom kakor namestnika Kristusovega. Že čez 9 dni bo 4 leta, kar se je ognjenik razlil nad Rim in sv. Očeta; zdaj tedaj se posebno skazujemo terpečemu Očetu kakor dobri Amfinomi in Anapiji!

Uboga Sicilja! Kjer ni vlada zanič, ni vse zanič, — to se vidi na ubogem Laškem. V Siciliji zraven družih nadlog počenjajo briganti, da je groza. Vjeli so te dni v Castel di Lucio nekega gosp. Sciortino-ta in zahtevali za njegovo rešenje 19,125 lir. Ali je bila družina denar poslala ali ne, ne vedó prav, našli pa so gospoda ubitega z njegovim konjem vred. — Nekega posestnika so zasačili v okrajini Bivonski in zahtevajo zanj od deržine 25,000 lir.

Duhvoske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Jožef Gerčar, duh. pom. v Šent-Rupertu, je dobil faro „Sv. Trojice“. — Č. gosp. Fr. Stermole, lokalist v Kokri, gre v pokoj in Kokra je razpisana 3. sept.

Dobrotni darovi.

Za verhiške pogorelce: Verhničan v Terstu 2 gl. — G. Fr. Silvester 5 gl. — Neimenovana po gosp. dr. J. Gogalu 50 gl. — Gospa N. N. 5 gl. — G. M. P. 1 gl. — Kan. dr. A. Čebašek 5 gl. — Brez imena 5 gl. — Liza Pavlin 1 gld. — Gosp. J. Flis 10 gl. — Gosp. Val. Gasperšič v Mariboru 2 gl.

Za Dolence s točo poškodovane: Po dr. Gogalu 5 gl. iz neimenovane roke. — Kan. dr. A. Čebašek 15 gl. — Neka oseba, ki tudi sv. Očetu včasih kak vinar rada dá, 20 gld. — Brez imena 10 gl. — G. M. P. 1 gl. — Iz Logatca po č. g. fajm. M. Markiču 10 gl. — Po gosp. Poču neka oseba 1 gl.

Za sv. Očeta: G. M. P. 1 gld. — Neimen. iz št. Vida nad Ljubljano 1 gl. s prošnjo sv. blag. za zad. uro. — G. Bl. Gerčar 2 gl. s prošnjo sv. blag. za moč, ktera stori narmočnejšega vojšaka Kristusovega. — Dekleta s prošnjo blagoslova za vredno prejetanje sv. Rešnjega Telesa 1 gl.

Za afriškanski misijon: Iz smleške fare 3 dekleta 3 gl. — U. Škedelj 1 gl. — Iz Teržiča L. K. M. M. P. M. 3 gld. po F. W. — Prejeli po dr. G. odmenjeni dar.

Za Bosno: Iz Idrije neimenovan 2 gl.